

Nyt fra historisk Videnskab i Ind- og Udland.

Forhenværende Rektor ved Metropolitanskolen Valdemar Antonius Bloch, f. 1826, er død 10. Febr. 1907. Hans historiske Lærebøger (særlig de over den nyere og nyeste Tid og den til Brug for Realskolen) nød i mange Aar megen Anseelse i Skolerne og oplevede mange Oplag.

Den 25. Marts 1907 døde fhv. Kontorchef Johan Grundtvig, der er født 14. April 1823 som ældste Søn af N. F. S. Grundtvig. Han deltog som frivillig i den første slesvigske Krig og blev senere et Par Gange valgt ind i Folketinget; men hans Hovedvirksomhed falder paa Arkivvæsenets Omraade. 1860 paabegyndte han Ordningen af Rentekammerarkivet, og med det forenedes i de følgende Aar de andre Arkivmasser, som de civile Ministerier havde beholdt tilbage efter den store Aflevering til Gehejmearkivet. Dette vældige og brogede Stof bragte G. forholdsvis hurtigt i brugbar Orden, og han fulgte derved den Hovedtanke at føre Arkivsagerne tilbage til de Kontorer, hvori de var fremstaaede eller hvortil de oprindeligt var indgaaede; saaledes har han Æren for i Danmark at have knæsat Arkivordningen efter Proveniensprincippet, og paa den Maade banede han Vej for den samlede Ordning af vort Arkivvæsen, som A. D. Jørgensen gennemførte. For at vise, hvad historisk Udbytte der var at hente i de ministerielle Arkiver, udgav G. 5 Hæfter *Meddelelser fra Rentekammerarkivet*, og det er ogsaa herfra, han har hentet sine vigtige Bidrag til Grevefejdens Historie, der fylder et helt Bind af Danske Magazin (4. Række III). Af betydelig Interesse er G.s Fremstilling af *Frederik II's Statshusholdning* (1876), hvori han for første Gang udbyttede vore ældste Rentemesterregnskaber, om end nok med for megen Tillid til, at de alene kunde give en fuldstændig Oversigt over den danske Stats Indtægter og Udgifter. I Aarene 1873—88 var G. Medlem af Bestyrelsen for Histo-

risk Forening, men allerede 1884 tog han sin Afsked fra Arkivet og levede siden i tilbagetrukken Stilhed. *Kr. E.*

Lærer Severin Kjær, f. 1843, er død 25. Febr. 1907. Han har udfoldet en betydelig Virksomhed som historisk Forfatter, og hans Arbejder har, om end der knytter sig adskillige Mangler til dem, deres Betydning ved en omfattende Benyttelse af Tingbøger, Skifteprotokoller og Kirkebøger, som lader dem kaste Lys over flere Sider af Adels, Bondestandens og enkelte ejendommelige Personers Liv og Forhold i det 17. og 18. Aarh. Vi skal imellem dem nævne: *Fra Stavnsbaandets Dage* (1888), *Gjængehøvdingen Svend Povlsen og Snaphanerne* (1892), *Fra Vornedskabets Tider. Kulturbilleder. 1—2* (1899—1900), *For to hundrede Aar siden* (1903) og *Erik Grubbe og hans tre Døtre* (1904).

For den danske Kirke var det et betydeligt Tab, da en af dens mest fremragende Mænd, Biskop i Aarhus Fredrik Kristian Nielsen tidligt kaldtes bort (f. 30. Okt. 1846, d. 24. Marts 1907); men ogsaa Videnskaben led et stort Tab. Fr. Nielsen var Landets lærdeste og kyndigste Videnskabsmand paa den almindelige Kirkehistories Omraade, og han har i dette Fag udfoldet en Forfattervirksomhed saa rig som faa Danskes før ham. Fra sin Lærerstol — han var Professor i Kirkehistorie fra 1877 til 1900 — havde han som livlig og beaandet Foredrager undervist og paavirket talrige Studerende, og han havde for dem skrevet den i flere Oplag udkomne *Ledetraad i Kirkens Historie, sin Kirkehistorie. I. Oldkirken og Middelalderen.* samt den store *Haandbog i Kirkens Historie* (2. Udg. 1893—98); disse Værker ere ved deres Fremstilling saa let tilgængelige, at de have fundet en stor Læsekreds ogsaa udenfor den theologiske Verden og derfor bredt kirkehistorisk Kundskab i Folket. Dybest og med mest Selvstændighed havde Fr. Nielsen vel nok arbejdet i sit store Værk *Pavedømmet i det 19de Hundrebaar* (2. Udg. 1895—98), der ogsaa er udkommet i tydsk og engelsk Oversættelse. Her som i alle Nielsens Skrifter mærker man hans vidtfattende Læsning og opmærksomme Følgen med i Litteraturen, hans gode Overblik, Sans for Troslivets Forhold til den almindelige